

je le to, da bi severni naši bratje rabili v spisih slovanska imena slovanskih krajev, ne pa ptujih, n. pr. Spalato nam. Splet, Raguza nam. Dubrovnik.

Naletel sem v ruski knjigi na imena kakor Adelsberg, Laibach itd.: ali se dá to opravičiti? Našemu gospodu pisatelju iz srca častitamo zaradi tega dela.

Razne stvari.

Naše slike.

O Guidu Reniju, čegar je prva naša današnja sličica, čitali smo dovolj v spisu „Črtice itd.“. Stari so si mislili kakor solnce tako tudi jutranjo zarjo kot osebo. Solnce se vozi po nebu, seveda zarja gre pred njim. V veličastnem in veselem spremstvu hitita z urnim vozom. — *Kako ti je, dete?* Ta ljubezniva slika je povzeta iz bosanskega življenja. Bosanski frančiškan, ki je ondotnemu katoliškemu narodu vse, duhovnik, učitelj, varih — res pravi duhovni oče, sreča mlado dekletce, katero ga po svoje, zaupno, otroško in sramežljivo pozdravi. Kakor se nam takoj prikupi otroška preprostost dekletčeva, tako tudi zanimiva zunanost patrova — z brkami in fesom, kar je seveda običajno v naši Bosni. — *V cerkvi sv. Marka.* Naš znani slikar Ljudevit Grilec nam podaje tu prizor iz cerkve sv. Marka v Benetkah. Gledalec je vstopil skozi vrata na evangelski strani in gleda proti drugi strani na epistelski strani. Na desni v ozadju je tako imenovani „battistero“ ali krstna kapela. Četudi je prizor preprost, vendar nam kaže istino, t. j. arhitekturo, tihoto v cerkvi, vse ono, kar vabi k molitvi, in izraža značaj cerkve. Kdor je bil v tej cerkvi, spominja se takoj tega, kar je videl sam. Gospod umetnik je slikal to sliko v Benetkah, ko je zaradi študij bival tamkaj.

Bajeslovne opazke.

„Radegast“ (str. 130) se je častil pri severnih Slovanih. Po imenu so ga razlagali nekateri kot boga gostoljubnosti, a bolj verjetno je mnenje onih, ki pravijo, da je bil bog boja. V Retri je bil njegov kip, katerega opisujejo tako: Imel je dolge, kodraste lase, ki so mu viseli nizdol, obraz je bil okrogel. Na glavi mu je stal ptič z razpetimi perutmi, na prsih je imel bikovo glavo in v levici dvojno sekiro.

V prejšnjih spevih je pokazal pesnik, kako so si predstavljali pogani svet in bogove, sedaj pa postavlja poganskim nazorom nasproti krščansko resnico. Iz prvotnega razodenja so si ohranili pogani prepričanje, da je Bog. Če so tudi daleč zabredli, vendar tega prepričanja niso izgubili, ker jim je celo stvarstvo klicalo, da je Bog, in pamet jih je tako učila. Zato Fortunat (str. 131) govori Svitozoru najprej o tem, kar mu je znano že iz poganstva, in ga na tej podlagi uči krščanskih resnic.

Ker se Svitozor ne more ločiti od bogov, razlaga mu, zakaj imajo maliki toliko moč do človeka. Res je že to samo ob sebi jako mikalo pogane, da so bili maliki vidni, različni, kakor so različne naravne sile, in zato lože umljivi preprostim poganom. Pa tajna moč poganstva se s tem še ne dá dovolj razlagati. Oni notranji boj med božjo milostjo in med nagnjenjem k hudemu, katerega čuti vsak človek, vršil se je tudi v srcu vsakega pogana. Hudobni duh je imel nad pogani veliko oblast, zlorabljal je zlasti malike, da bi izneveril poganstvo Bogu čim dalje bolj. Do malikovalstva niso prišli pogani po znanstvenem preiskovanju ali samo po pesniškem naziranju narave, ampak po nravni propalosti. Kako bi mogel popolnoma trezen, jasno misleč duh zamenjati nauk o jednem breztelesnem Bogu z nespametnim obožavanjem ljudi, živalij in mrtvih stvari? Pregreha jim je zatemnila razum, da niso videli čiste resnice. Celó tako daleč so zašli pogani, da so z grdimi pregrehami čistili svoje malike, zato naš pesnik imenuje poganstvo laž in slepilo.

Dasi so bili Franki in Nemci (str. 133) kristijani, graja jih Fortunat, ker so se védli mnogokrat jako nekrščansko. Njihovim poveljnikom je bilo bolj do tega, da si podvržejo Slované, nego da jih izpreobrnejo.

„Angelski spev“ odgovarja „Pevcu“ (str. 101). Tam je opeval pevec skoro vso pogansko bajeslovno družino, tu pa angeli slavé jedino pravega Boga. Dasi slika pesnik poganstvo samo od njegove najboljše — pesniške — strani, vendar je jasno izrazil razloček med poganskimi in med krščanskimi nazori o Bogu. Kako malenkostna so ona božanstva, če se primerjajo z Bogom!

Zvezdoslovni koledar za mesec sušec.

Zvezdoslovni koledar napoveduje pomlad. Dné 19. sušca prestopi solnce ravnik, ali bolje, oni voz, ki ga delata ravnik in ekliptika. Noč in dan sta tedaj jednako dolga. — Izmed planetov vshaja *Venera* kot jutranjica kmalu po 5. uri. *Jupiter* se vidi zvečer na vshodnem nebu, sveti čez 5., potem čez 3. uro po polnoči. Tudi *Saturn* s kolobarji se bo videl ta mesec: od začetka vshaja šele okoli polnoči, koncem meseca pa že okoli 10. ure. Prva pomladanska polna luna je 29. t. m. in prva nedelja potem mora biti velika noč.